

## EIKEV 2018 – SOURCE SHEET

### 1. DEVARIM 7:12-16 – “VEHAYA EIKEV TISHME’UN”

(יב) וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וּשְׁמַר יְהוָה לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֻסֵּד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם: (יג) וְאַהֲבָה וּבִרְבָּה וְהִרְבֵּה וּבִרְבָּה פְּרִי בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ דְגָנְךָ וְתִירְשָׁךָ וְיִצְהָרְךָ שֶׁגֵר אֲלֶפְיֶךָ וַעֲשִׂיתָ צְדָקָה עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְתֵת לְךָ: (יד) בְּרוּךְ תִּהְיֶה מְכֹל הָעַמִּים לֹא יִהְיֶה בְּךָ עֶקֶר וְעֵקְרָה וּבְרֵהֶמֶתְךָ: (טו) וְהִסִּיר יְהוָה מִמֶּךָ כָּל חֲלִי וְכָל מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעֶתָ לֹא יִשְׁיִמֶם בְּךָ וּנְתַנֵּם בְּכֹל שְׁנָאֶיךָ: (טז) וְאָכַלְתָּ אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תַחֲוֹס עֵינֶיךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי מוֹקֵשׁ הוּא לְךָ:

12. And it will be, because you will heed these ordinances and keep them and do them, that God your God will keep the covenant for you, and the kindness that He swore to your forefathers. 13. He will love you and bless you and multiply you; He will bless the fruit of your womb and the fruit of your soil, your grain, your wine, and your oil, the offspring of your cattle and the choice of your flocks, in the land which He promised your forefathers to give you. 14. You shall be blessed above all peoples: There will be no sterile male or barren female among you or among your livestock. 15. God will remove all illness for you, and all of the evil diseases of Egypt which you knew, He will not set upon you, but He will lay them upon all your enemies. 16. You shall consume all the peoples which God your God gives you; you shall not spare them, nor shall you worship their gods, for that will be a snare for you.

### 2. Ohr Hachaim – it’s all about joy...

Why did the Torah have to write the word והיה? If the word refers to God keeping His covenant with us, והיה את הברית - it would have sufficed for the Torah to write עקב תשמעון without the word והיה as an introduction. Another issue is the use of the word עקב instead of simply אם - if. In a similar situation in Leviticus 26:3 the Torah wrote אם בחוקותי תלכו - if you will go with My statutes.

Midrash Tanchuma on our verse writes that the word עקב - heel, is an allusion to the kind of commandments people ignore, i.e. step on with their heels because they consider them as inconsequential. But this is a purely homiletical comment, of course [- what is the simple explanation of the use of this word?].

I think we must explain the word in terms of the statement in Bereshit Rabbah 42:3 which says אין והיה - whenever the Torah/Nevi'im uses the term והיה it implies something pleasant is being discussed. Moses was telling the Israelites that it is not correct for a person to rejoice unless he knows for certain that he has fulfilled all his obligations vis-a-vis God. As long as a person is conscious of failing to perform either a positive or a negative commandment he must not allow himself to be very joyful. This is what Kohelet had in mind (Kohelet 2:2): ולשמחה מה זה עשה - and of joy, what does this accomplish?

Moses tells us והיה עקב תשמעון - as a result of your observing these statutes in the ultimate possible way, properly, to completion, you will become joyful. There are other instances when the word עקב is used in a similar vein by our sages such as in Sotah 49 where it says בעקבות משיחא וכו' - that at the end of the period preceding the arrival of the Messiah etc.... The period immediately preceding the arrival of the Messiah is referred to as עקב....

A person does not experience a feeling of joy until he has completed the תשמעון "listening" i.e. performance of the commandment in question... Another lesson to be learned from this verse is that Torah must be studied in a joyful frame of mind. This is why a mourner is not allowed to study Torah.

The Zohar (3:213) says there is no joy before God equal to the joy G'd experiences at the time Israel studies Torah. The Torah uses the word והיה without being specific to show that this joy will be of a very general nature, it will embrace the whole earth all because you hearken to the Lord's commandments. The word עקב is also a hint that a Torah-observant Jew is humble, the word - עקב heel, reminding him of the need for humility. Once he approaches Torah in such a spirit, תשמעון - you will hear, i.e. understand the deeper meaning of the Torah and its commandments.

### 3. Shabbat 30b – including Kohelet in the Bible canon

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שדבריו סותרין זה את זה. ומפני מה לא גנזוהו? מפני שתחילתו דברי תורה וסופו דברי תורה. תחילתו דברי תורה דכתיב "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש" ואמרי דבי רבי ינאי תחת השמש הוא דאין לו קודם שמש יש לו. סופו דברי תורה דכתיב "סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם"....

Rav Yehuda, son of Rav Shmuel bar Shilat, said in the name of Rav: The Sages sought to suppress the book of Kohelet (Ecclesiastes) because its statements contradict each other. And why did they not suppress it? Because it begins with Torah ideas and it ends with Torah ideas. It begins with Torah ideas, as it is written: "What profit has man of all his labor which he labors under the sun?" (Ecc. 1:3), and the Sages of the school of Rabbi Yannai said, under the sun is where man has no profit from his labor; however, before the sun (i.e. when engaged in the study of Torah, which preceded the sun) he does have profit. It ends with Torah ideas as it is written, "At the end of it all, having heard everything, fear God, observe His mitzvot; for this is all of the man" (Ecclesiastes 12:13)...

ומאי דבריו סותרין זה את זה? כתיב "טוב כעס משחוק", וכתיב "לשחוק אמרתי מהלל", כתיב "ושבחתי אני את השמחה", וכתיב "ולשמחה מה זה עושה"? לא קשיא "טוב כעס משחוק" - טוב כעס שכועס הקדוש ברוך הוא על הצדיקים בעולם הזה, משחוק שמשחק הקדוש ברוך הוא על הרשעים בעולם הזה. "ולשחוק אמרתי מהלל" זה שחוק שמשחק הקדוש ברוך הוא עם הצדיקים בעולם הבא

And to the essence of the matter, the Gemara asks: What is the meaning of: Its statements that contradict each other? It is written: "Anger is better than laughter" (Ecc. 7:3), and it is written: "I said of laughter: It is praiseworthy" (Ecc. 2:2). It is written: "So I commended mirth" (Ecc. 8:15), and it is written: "And of mirth: What does it accomplish?" (Ecc. 2:2). (The Gemara answers) this is not a problem. "Anger is better than laughter" means the anger of God towards the righteous in this world is preferable to the laughter which God laughs at the wicked in this world (by giving them good things in life). "I said of laughter: It is praiseworthy" - that is the laughter which God laughs together with the righteous in the World-to-Come.

"ושבחתי אני את השמחה" שמחה של מצוה. "ולשמחה מה זה עושה" זו שמחה שאינה של מצוה. ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות, ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש, ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים, אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שנאמר "ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'".

Similarly, "So I commended mirth," that is the joy of a mitzva. "And of mirth: What does it accomplish?" that is joy that is not the joy of a mitzva. The praise of joy mentioned here is to teach you that the Divine Presence rests upon an individual neither from an atmosphere of sadness, nor from an atmosphere of laziness, nor from an atmosphere of laughter, nor from an atmosphere of frivolity, nor from an atmosphere of idle conversation, nor from an atmosphere of idle chatter, but rather from an atmosphere imbued with the joy of a mitzva. As it was stated with regard to Elisha that after he became angry at the king of Israel, his prophetic spirit left him until he requested: "But now bring me a minstrel; and it came to pass, when the minstrel played, that the hand of the Lord came upon him" (II Kings 3:15) ....

#### **4. Rambam M.T. Lulav 8:15 – true appreciation of a mitzva is only through joy**

הַשְּׂמֵחָה שִׁישְׂמַח אָדָם בְּעִשְׂיַת הַמִּצְוָה וּבְאַהֲבַת הָאֵל שְׂצוּהָ בְּהֵן עֲבוּדָה גְּדוּלָה הִיא. וְכָל הַמוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִשְׂמֵחָה יִזְרָא וְלֹא לְהַפְרֵעַ מִמֶּנּוּ: שְׂנֶאֱמַר (דְּבָרִים כח מז) "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב" ... וְאִין הַגְּדֻלָּה וְהַכְּבוֹד אֲלֵא לְשִׂמְחָה לְפָנֵי ה' שְׂנֶאֱמַר (שְׂמוּאֵל ב ו טז) "וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד מִפְּזָז וּמְכַרְכֵּר לְפָנֵי ה'":

The joy which a person derives from doing good deeds and from loving God, who has commanded us to practise them, is a supreme form of divine worship. Anyone who refrains from experiencing this joy deserves punishment, as it is written: "Because you have not served the Lord your God with joy and with a glad heart" (Deut. 28:47)... True greatness and honor are attained only by rejoicing before God, as it is written: "King David was leaping and dancing before God." (II Sam. 6:16)

#### **5. Maggid Mishna – mitzvot are not a burden**

ועיקר הדבר הוא שאין ראוי לו לאדם לעשות המצות מצד שהן חובה עליו, והוא מוכרח ואנוס בעשייתן, אלא חייב לעשותן והוא שמח בעשייתן. ויעשה הטוב מצד שהוא טוב, ויבחר באמת מצד שהוא אמת, ויקל בעיניו טרחן, ויבין כי לכך נוצר לשמש את קונו. וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל, לפי ששמחת שאר דברים תלויים בדברים בטלים שאינם קיימים. אבל השמחה בעשיית המצות ובלמידת התורה והחכמה, היא השמחה האמיתית.

#### **6. Arizal, Shaar Hamitzvot, Introduction – performance of mitzvot is not enough**

דע כי העושה מצוה אין מספיק לו במה שיעשה אותה, שהרי מצינו בדברי רבותינו ז"ל שאמרו "כל העושה מצוה אחת מיטיבין לו ומאריכין לו ימיו" וכיוצא בזה אמרו כל המקיים מצוה פלונית יש לו כך וכך, והנה ראינו כמה וכמה מצוות שעושים בני אדם ואינם מתקיימים דברי רבותינו חס ושלום בעניין גודל שכרם אפילו בעולם הזה. אבל השורש שהכל נשען עליו הוא, שבעשיית המצוה אל יחשוב שהיא עליו כמשא, וממהר להסירה מעליו, אבל יחשוב בשכלו כאילו בעשותו אותה המצוה ירויח אלף אלפים דינרי זהב ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ בלב ובנפש ובחשק גדול, כאילו ממש בפועל נותנים לו אלף אלפים דינרי זהב אם יעשה אותה המצוה. ... וכפי גודל שמחתו באמת ובטוב לבב הפנימי כך יזכה לקבל אור עליון, ואם יתמיד בזה אין ספק שישירה עליו רוח הקודש, ועניין זה נהוג בקיום כל המצוות כולן, בין בעת שעוסק בתורה.

#### **7. Likutei Moharan 2:24 – proactive happiness**

מִצְוָה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעֲצָבוּת וְהַמְרָה שְׂחָרָה בְּכָל כַּח וְכָל הַחֹלְאֵת הַבָּאִין עַל הָאָדָם, בְּלֹא בָאִין רַק מִקְלָקוּל הַשְּׂמֵחָה... וְהַבְּלָל, שְׂצָרִיר לְהִתְגַּבֵּר מֵאֵד בְּכָל הַנְּחֹת לְהִיּוֹת אַךְ שְׂמֵחַ תָּמִיד, כִּי טֵבַע הָאָדָם לִמְשָׁךְ

עצמו למרה שחרה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן וכל אדם מלא יסורים. על כן צריך להכריח את עצמו בפח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל, ואפלו במלי דשטותא. אף שגם לב נשבר הוא טוב מאד, עם כל זה הוא רק באיזו שעה, וראוי לקבע לו איזה שעה ביום לשבר לבו, ולפרש שיחתו לפניו יתברך... אבל כל היום בלו צריך להיות בשמחה, כי מלב נשבר, בקל יכולין לבוא למרה שחרה יותר מאשר יכולין לכשל על ידי שמחה... על כן צריך שיהיה בשמחה תמיד רק בשעה מיוחדת יהיה לו לב נשבר.

### **8. R. Avraham Chazan, Kochvei Or – happiness won't happen by itself**

כי זולת אשר תתגבר על האדם כבדות הדבר הזה (עניין ההתחזקות בשמחה) מעוצם ההרפתקאות העוברות על כל אחד בגוף ובנפש, וההתגברות גדולה ועצומה כל כך עד שצריכים להשתדל בזה במסירות נפש ממש. אף גם זאת, אשר תתגבר מאד מאד על האדם הקלות, שנקל וקטן בעיניו מאד הדבר הזה עד שאינו נחשב בעיניו למצוה כלל.

### **9. Likutei Moharan 2:23 – turning sadness to joy**

בענין השמחה, על פי משל, שלפעמים כשבני אדם שמחים ומרקדים, אזי חוטפים איש אחד מבחוץ, שהוא בעצבות ומרה שחרה, ומכניסים אותו בעל כרחו לתוך מחול המרקדים, ומכריחים אותו בעל כרחו שיהיה שמח עמהם גם כן. כן יש בענין השמחה - כי כשאדם שמח, אזי המרה שחרה ויסורים נסתלקים מן הצד, אבל מעלה יתרה להתאמץ לרדף אחר המרה שחרה דוקא, להכניס אותה גם כן בתוך השמחה, באופן שהמרה שחורה בעצמה תתהפך לשמחה, שיהפך המרה שחרה וכל היסורין לשמחה, כדרך הבא לתוך השמחה.